

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2025
ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. Κλήρινγκ
- β. Κοινωνιολογική Εταιρεία
- γ. Τελεσίγραφο της 2ας Ιουλίου 1905

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πληροφορία και δίπλα του τη λέξη **Σωστό**, αν η πληροφορία είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πληροφορία είναι λανθασμένη:

- α. Η αξιοποίηση των θαυμάσιων μαρμάρων που διέθετε το ελληνικό υπέδαφος πήρε σημαντικές διαστάσεις στα μέσα του 19ου αιώνα.
- β. Συνολική δυσaréσκεια μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού έγινε φανερή στα τέλη της δεκαετίας του 1850 λόγω της ανάμειξης της Αυλής και του βασιλιά στην άσκηση της εξουσίας και στις δραστηριότητες εφαρμογής του συνταγματικού πολιτεύματος.
- γ. Για την αποκατάσταση όλων των προσφύγων του 1877 – 1878 ιδρύθηκε προσφυγικός συνοικισμός στο χωριό Ανίβιτσα της Φθιώτιδας.
- δ. Ο Ζαΐμης, έμπειρος πολιτικός και μετέπειτα πρωθυπουργός της Ελλάδας, ανέλαβε τα καθήκοντα του Υπατου Αρμοστή στις 18 Σεπτεμβρίου 1906.
- ε. Ο Τούρκος Βαλής της Τραπεζούντας Μεχμέτ Τζεμάλ Αζμή μπέης παραδίδει την πόλη στον μητροπολίτη Χρύσανθο το 1916.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποια πολιτικά και οικονομικά γεγονότα οδηγούν στην κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας κατά το 1922;

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Β2

Πώς επιλύει η Συνθήκη του Λονδίνου οριστικά το Κρητικό Ζήτημα και πώς αυτή η λύση εκλαμβάνεται από τις Μεγάλες Δυνάμεις;

Μονάδες 12

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο των παρακάτω πηγών και συνδέοντάς το με τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε τεκμηριωμένα στα ακόλουθα ερωτήματα:

- α. Ποιες διεργασίες στο πλαίσιο των πολιτικών κομμάτων οδήγησαν στην επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου; (μονάδες 11)
- β. Πού στόχευαν οι επαναστάτες με τη συγκεκριμένη κίνησή τους; (μονάδες 14)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Σε μία χώρα με βαθιά δημοκρατική παράδοση και συνείδηση ήταν ευνόητο ο φιλελεύθερος ελληνικός λαός να διαμαρτυρηθεί και να αντιδράσει για τον αυταρχικό τρόπο διοίκησης του Όθωνα. Δέκα χρόνια μετά την άφιξη στο Ναύπλιο του νεαρού «μεσσία» βασιλιά και των Βαυαρών οι ελπίδες των Ελλήνων είχαν πλέον διαψευστεί και είχε γίνει επιτακτική η ανάγκη για αλλαγή του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού σκηνικού. Τα συσσωρευμένα προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης, καθώς και της πολιτικής και διοικητικής κακοδαιμονίας είχαν εντείνει τη γενική δυσaréσκεια, υπονομεύοντας τη σταθερότητα του στέμματος και οδηγώντας στην εξέγερση του 1843, εξαιτίας της οποίας ο Όθων εξωθήθηκε να παραχωρήσει στον ελληνικό

λαό το σύνταγμα του 1844. Οι όλο και εντονότερες αντιδράσεις και αντιθέσεις διοχετεύτηκαν στο αίτημα της χορήγησης συντάγματος, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι η πλειοψηφία του λαού είχε συνειδητοποιήσει την πλήρη σημασία του συντάγματος και της συνταγματικής διακυβέρνησης...

Ιστορία των Ελλήνων, том. 12, «Νεώτερος Ελληνισμός, 1827-1862», κεφ. 6, εκδ. δομή σελ. 228- 229

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Όταν ξέσπασε η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου, η συνταγματική ιδέα δεν ήταν παρά πρόσχημα για τους περισσότερους από όσους συμμετείχαν. Οι πολιτικοί αρχηγοί, παραγκωνισμένοι από την ημέρα της έλευσης του Βασιλιά ήθελαν να κυβερνήσουν. Οι στρατιωτικοί από τη μεριά τους είχαν σκοπό να διώξουν τους Βαυαρούς αξιωματικούς που ήταν ακόμη επικεφαλής του στρατεύματος. Ωστόσο, όλοι είχαν την ανάγκη μιας σημαίας: διάλεξαν τη σημαία του Συντάγματος. Το καθολικό, λοιπόν, αίτημα της αλλαγής, που εκφραζόταν με το σύνθημα «σύνταγμα», συγκινούσε όλο και περισσότερο το λαό.

Ιστορία των Ελλήνων, том. 12, «Νεώτερος Ελληνισμός, 1827-1862», κεφ. 6, εκδ. δομή σελ. 229

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

... Η Εξέγερση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 με αίτημα την παραχώρηση συντάγματος δρομολογήθηκε μετά την κατάλυση της δημοσιονομικής αυτονομίας της Ελλάδας, τον εξαναγκασμό σε μείωση των δαπανών της και τη θέση της υπό ευρωπαϊκό οικονομικό έλεγχο, που είχε προκαλέσει η συλλογική ενέργεια των Μεγάλων Δυνάμεων. Η συνταγματική ιδέα, ως οργάνωση του κράτους με συνταγματικούς θεσμούς και προστασία δικαιωμάτων, εκφράστηκε, κατά τη διάρκεια της απόλυτης μοναρχίας, από διανοούμενους, φιλελεύθερους – ριζοσπάστες, που επιθυμούσαν ένα σύνταγμα σύμβολο της ελληνικής πολιτικής και πολιτιστικής ωριμότητας, το οποίο θα οδηγούσε τη χώρα στην ένταξή της στον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Υποστηρίχθηκε όμως και από άλλες δυνάμεις,

τις τοπικές ολιγαρχίες, που στην πορεία συμπαραστάθηκαν με το συνταγματικό κίνημα, διεκδικώντας θέση στα πολιτικά δρώμενα, στο μέτρο που η μοναρχία με τις διοικητικές της μεταρρυθμίσεις και την επάνδρωση του διοικητικού μηχανισμού από Βαυαρούς και διανοούμενους εξωελλαδικής προέλευσης, κυρίως Φαναριώτες, είχε αποκλείσει ή σε μεγάλο βαθμό απομακρύνει ...

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, τόμος 4, «Η εθνική εστία και ο ελληνισμός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας», σελίδα 37

ΘΕΜΑ Δ1

Μελετώντας το περιεχόμενο των ακόλουθων πηγών και, αξιοποιώντας παράλληλα τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε:

- α. Στα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι προσφυγικοί πληθυσμοί αναφορικά με την ενσωμάτωσή τους με το γηγενή πληθυσμό και στα παράπονα που διατύπωναν εις βάρος των τελευταίων.
- β. Στο πώς ξεπεράστηκαν σταδιακά οι μεταξύ τους διαφορές και έπαψε ο όρος «πρόσφυγας» να αποτελεί τίτλο ανυποληψίας.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Σημαντικό μέρος των προσφύγων έχει ως μητρική την τουρκική γλώσσα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις οι άνδρες είναι δίγλωσσοι. Η τουρκοφωνία αγνοείται συνήθως ως παράμετρος της εγκατάστασης των προσφύγων, αφού δεν αποτελούσε στοιχείο σύνδεσης με τον τουρκικό εθνικισμό, αλλά αποτέλεσε παράγοντα απομόνωσης πολλών αγροτικών κυρίως κοινοτήτων και επιβράδυνε την αφομοίωση των συγκεκριμένων ομάδων. Ακόμη και το καταληκτικό -ογλού των επωνύμων πολλών προσφύγων αποτελούσε αντικείμενο αρνητικής συμπεριφοράς και σε πολλούς επιβλήθηκε ή απαγορεύτηκε η ελληνοποίηση του ονόματός τους.

Ιστορία των Ελλήνων, κεφ. 5, «Οι πρόσφυγες», τομ.15, «Ο Νεώτερος Ελληνισμός 1910-1940», «Η κοινωνική ένταξη», σ.248-249

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

«Το στρατόπεδον του Αγίου Κωνσταντίνου ήδη δι' αλληπαλλήλων προσωπικών διαταγών διανέμεται τμηματικώς εις τους γηγενείς ιδιοκτήτας ευπόρους. Μετά την παραχώρησιν των 200 στρεμμάτων εις κληρονόμους Τσαγκάλου ήδη παρεχωρήθησαν εις τους κληρονόμους Μηλιώνη 150 στρέμματα και σήμερον ήρχισαν καλλιέργειαν.

Ο προσφυγικός κόσμος εξ ενστίκτου αυτοσυντηρήσεως κινούμενος και βλέπων σφαγιαζόμενα υπέρ των ιδιοκτητών γηγενών παραχωρηθέντα αυτό δίκαια, ευρίσκεται εν αναστατώσει προτιθέμενος ν' αμυνθή επαπειλούνται αιματηραί σκηναί αποσβησόμεναι μόνο δι' αναγνώρισεως των παραχωρηθέντων και από ετών ανηκόντων εις πρόσφυγας δικαίων.

Επιβάλλεται και ταχεία και ολοκληρωτική απομάκρυνσις των γηγενών εκ των γαιών αίτινες ανήκουν εις τους πρόσφυγας ίνα προληφθούν επικείμενα να συμβώσιν απευκταία».

Ο αντιπρόεδρος ΚΑΖΑΚΙΣ

Ιστορία των Ελλήνων, κεφ.5 «Οι πρόσφυγες», «Ο Νεώτερος Ελληνισμός, 1910-1940», «Η κοινωνική ένταξη», σελ.274, πηγή εφημερίδα Παμπροσφυγική, 1/11/1925

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Οι πρόσφυγες όμως είχαν όλα τα απαραίτητα εφόδια, τις αναγκαίες εμπορικές γνώσεις για να αναδειχθούν στην Ελληνική κοινωνία και να ξεφύγουν από την καχυποψία του ντόπιου στοιχείου. Έτσι, γρήγορα απέκτησαν την πολυπόθητη οικονομική αυτάρκεια που επεδίωκαν μέσα από τη σκληρή εργασία τους.

Επίσης δεν άργησαν οι μορφωμένοι αστοί – πρόσφυγες, που διέθεταν εμπειρία κι επαγγελματική κατάρτιση, να αποκατασταθούν στον εργασιακό τομέα (ως γιατροί, δικηγόροι, εκπαιδευτικοί, γεωπόνοι στις δημόσιες υπηρεσίες ή ως ελεύθεροι επαγγελματίες). Άλλωστε, στο παρελθόν είχαν έρθει σε επαφή με τους Ευρωπαίους, γνώριζαν ξένες γλώσσες και αυτό τους έδινε μία επιπρόσθετη άνεση έναντι της μεγαλοαστικής τάξης της Αθήνας, την οποία όμως δεν εκμεταλλεύτηκαν αμέσως. Πίστευαν ότι οι όροι «πρόσφυγας» και «φτωχοί» ήταν προσβλητικοί, δηλώνοντας μία κοινωνική κατωτερότητα.

Έτσι, σιγά σιγά τα ήθη, τα έθιμα, οι συνήθειες των προσφύγων εντάχθηκαν στην ελληνική πραγματικότητα στους περισσότερους τομείς της επιστήμης, τη λογοτεχνία, τη μουσική ακόμη και τη μαγειρική. Ο μόνος τομέας στον οποίο δε διακρίθηκαν οι Πόντιοι και οι Μικρασιάτες ήταν η πολιτική. Αυτοί υπήρξαν άνθρωποι του «δώσε και όχι του πάρε», ευθείς, ειλικρινείς, δεν μπόρεσαν να ενσωματωθούν στις δολοπλοκίες, τις ίντριγκες και τα παράνομα παιχνίδια που συχνά επιβάλλουν οι δημόσιες υποθέσεις.

<https://www.sch.gr/mikrasia>

Καλά Αποτελέσματα!!!

Επιμέλεια: Βασίλης Βούλγαρης, Φιλολόγος